

Az SZDSZ megvitatta programját

Vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel tartotta közgyűlésének első fordulóját a Szabad Demokraták Szövetsége a budapesti Corvin moziban. A zsűfólasig megtelt filmszínházban Tamás Gáspár Miklós bevezető előadása után Pető Iván gazdaságtörténetés ismertette az SZDSZ programtervezetét. Hangsúlyozta; nincs harmadik út a parlamenti demokrácia és a diktatúra között, sem pedig a piacgazdaság és a bürokratikus tervkoordináció között.

Nagy tapsot kapott Eörsi István szenvedélyes hangú hozzászólása. Kijelentette: ha az SZDSZ utópiának állítja be a reformkommunizmust és a szocialista értékeket, akkor nem hivatkozhat Bibó Istvánra és Nagy Imrére, mint szellemi előzményre.

Kiss János, az SZDSZ ügyvivő testületének tagja hangsúlyozta, bár az SZDSZ nem tartja alkalmasnak a jelenlegi parlamentet alkotmányozásra, nem kívánja feloszlátását sem. Ha kieroszakolnánk egyelőrehozott választást — mondta —, az MSZMP-nek nem lenne más útja, mint saját győzelmét eröltetni. A jelenlegi átmeneti időszakban nem lehet szó békés és szabályozott rendezésről, ha az alternatív szervezeteknek nem sikerül megegyezésre jutniuk az MSZMP-vel.

Vass István, az SZDSZ ügyvivője rámutatott: a szervezet ereje még nem a tömegben mutatkozik — ugyanis négy hónapja alakult meg, és 1800—2000 tagja van —, hanem főlényes szellemiségében. Tagjai csendes, intellektuális forradalmat kívánnak, amely nem más, mint 1956 szerves folytatása.

A szünet után Mécs Imre felolvasta az SZDSZ által megfogalmazott nyílt levelet kelet-európai barátainkhoz. Ebben többek között azt javasolja az SZDSZ, tartsanak 1989 őszén Magyarországon nemzetközi tanácskozást Kelet-Európa demokratikus szervezetei és mozgalmai. A konferencia két kérdéssel foglalkozna: milyen közös programot terjesztünk elő Európa megosztottságának felszámolására, s hogyan képzeltjük el az országaink közötti viszonyokat. A nyílt

levelet a tagság nagy többséggel elfogadta.

Megszavazta a tagság azt is, hogy az SZDSZ fogadja el a Független Jogász Fórum felhívását, melyben nyolc jelentős alternatív mozgalmat — köztük az SZDSZ-t is — hívja kerekasztal-beszélgetésre.

Tardos Márton a gazdaságról tartott előadást. Elmondta, az SZDSZ olyan átmeneti program megvalósítását követeli, amely megállítaná az életszínvonalcsökkenést. Meg kell erősíteni a magántulajdont, ked-

vezőbb hitelfeltételeket kell biztosítani a magánszektor-nak.

Sok hozzászóló a program egy-egy részletét vitatta. Dr. Varga Péter például rámutatott: az emberek nem fogják az alternatívokat támogatni, ha programjukban saját egyéni problémájukra — például az elszegényedésre — nem kapnak választ.

A közgyűlés első fordulója tegnap délután 3 órakor ért véget. A javaslatokat a következő fordulóig az SZDSZ alapszervezeteiben vitatják meg.

Egyszerű szavakkal

Az SZDSZ közgyűlésén Mécs Imre ismertette a nyílt levelet, mely kelet-európai barátainkhoz szól, és azt kérdezte a tagságtól: van-e érdemi módosító javaslata valakinek.

Overálos férfi jelentkezett hozzászólásra. Szabó István Egerből. Azt mondta: arról beszéljünk, mi van ebben az országban, mi kerül a húsfazékba, az érdekli a magyar embert, ne a tudósok vitázzanak egymás közt csupa idegen szóval.

A közgyűlés után arról kérdeztem Szabó Istvánt, mi indította e szenvedélyes hangú hozzászólásra.

— Én kispáros, lakatosmester vagyok Egerben. Tamás Gáspár Miklós beszédét hallgattam a tévében március 15-én éjjel, akkor határoztam el, hogy feljövök a közgyűlésre.

— Tagja az SZDSZ-nek? — Egerben még nincs SZDSZ, de majd én megszervezem. Sok belépési nyilatkozatot viszek innen most magammal.

— Mi nyerte el a tetszését ebben a társadalmi szervezetben?

— Ez a legradikálisabb. Kicsi a bors, de erős. Szerintem most az a fő feladat, hogy minél több tag legyen. És vigyázni kell, hogy ne legyen parttalan értelmiségi vita, mint most.

— Hanem?

— Vidéken egyszerű emberek vannak, akik egyszerű szavakat akarnak hallani, nem ezt a sok idegen szót, amit itt mondanak. Az a baj, hogy nincs cselekvési program, ezért le fogunk

lassulni, tudja, mint a tekegolyó. Ezért én azt mondom: világosan kell beszélni: egyszerű emberekkel, ha például azt mondanánk nekik, most napi 12 órát kell dolgoznotok, és kijutunk a válásból, ezt megérteneik.

Mit szól mindehhez Pető Iván, az SZDSZ program-előkészítő bizottságának tagja?

— Az itt jelen levő értelmiségiek, úgy érzem, tudják, hogy a kétkező dolgozókat milyen súlyos napi gondok nyomasztják. Ha olyan akcióprogram születik, amelyet mind a tízmillió magyar állampolgár megért, és csak jelszavak gyűjteménye lehet. Ha például azt mondjuk: jobb adórendszert, ezt persze, mindenki megérti, de ettől még nem lesz jobb. Nem jelszavak kérdése tehát, hogyan juthat konszolidált állapotba a magyar gazdaság és társadalom. E folyamat leírása bonyolult, és ehhez nélkülözhetetlenek az idegen szavak is. Természetesen lehet és kell is különböző fórumokon jelszószerűen fogalmazni, de ez csak akkor hiteles, ha háttér — vagyis komoly program — van mögötte. Ami pedig az olyan egyszerű útmutatást illeti, hogy például napi 12 órát kell dolgozni, és minden rendbejön, nos, ez szintén megegyezik a „nem kell itt politizálni, csak dolgozni kell” gondolattal. Ezt hallottuk negyven évig, és mindannyian látjuk, mire jutotunk. Hiszen negyven éve dolgozunk, csak éppen az a kérdés, mennyire volt értelmes ez a munka.